

AVLSPLAN

FOR

PINTO

Fastsatt av styret i Norsk Hestesenter 26.mars 2008 første gang, revidert 2013 og 2024.

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	4
2	AVLSMÅL FOR PINTO	4
2.1	RASEBESKRIVELSE PINTO	4
2.1.1	<i>PINTO HUNTER</i>	5
2.1.2	<i>PINTO LITEN VARMBLODS RIDEHEST</i>	6
2.1.3	<i>PINTO PLEASURE</i>	6
2.1.4	<i>PINTO STOCK</i>	7
2.1.5	<i>PINTO PONNI</i>	8
2.1.6	<i>PINTO GANGARTSHEST</i>	9
2.1.7	<i>BAROCK PINTO</i>	11
3	VEKTLEGGING AV EGENSKAPER I AVLSMÅLET	12
3.1	<i>Eksteriør bedømmes etter følgende kriterier:</i>	12
3.2	<i>Bruksegenskaper</i>	12
4	UTVALG AV HINGSTER - KÅRING	13
4.1	KÅRINGSBESTEMMELSER	13
4.1.1	<i>Utstillingsrett</i>	13
4.1.2	<i>Kåring/premiering</i>	13
4.1.3	<i>Første gangs individbedømmelse som 3- eller 4-åring</i>	13
4.1.4	<i>Førstegangs visning som 5 år eller eldre</i>	13
4.1.5	<i>Andregangs individbedømmelse</i>	14
4.1.6	<i>Interimkåring</i>	14
4.1.7	<i>Avkomsvurdering</i>	14
4.2	HVA GJØRES PÅ HINGSTEUTSTILLING	14
4.2.3	<i>Klinisk undersøkelse av kjønnsorgan</i>	16
4.2.4	<i>Fruktbarhet</i>	16
4.3	BRUK AV FERSK OG FROSSEN SÆD	17

4.3.1	Hingster kåret for avl i Norge	17
4.3.2	Import av sæd fra utlandet.....	17
4.4	EMBRYOTRANSPLANTASJON	17
4.5.	SÆD FRA DØD HINGST	17
5	RANGERING AV HOPPER OG VALLAKER	18
5.1	PREMIERING AV HOPPER OG VALLAKER	18
5.2	PREMIERINGSBESTEMMELSER	18
5.2.1	Utstillingsrett.....	18
5.2.3	2. premie	18
5.2.4	3. premie	18
5.2.5	Godkjent grad.....	18
5.2.6	ELITE-hoppe.....	19
5.2.7	Avkomsvurdering av hopper.....	19
6	AVLSREGULERENDE TILTAK	19
6.1	Individregistrering og føring av stambok	19
7	AVLSSTIMULERENDE TILTAK	19
7.1	AVLSSTIMULERENDE TILTAK I REGI AV NORSK PINTOFORENING	19
7.1.1	Uoffisielle utstillinger.....	19
7.2	AVLSSTIMULERENDE TILTAK I REGI AV NORSK HESTESENTER.....	20
7.2.1	Hingsteutstillinger	20
7.2.2	Offisielle utstillinger.....	20
8	OPPFØLGING AV AVLSPLANEN	20
8.1	REVISJON AV AVLSPLAN	20
9	INSTRUKSER FOR KÅRINGSNEMND OG DOMMERE	20
9.1	REGELVERK.....	20
9.2	UTDANNING AV DOMMERE.....	20
10	KLAGEBEHANDLING AV KÅRINGSavgjørelser.....	20
	VEDLEGG 1 REGISTRERINGSREGLER	21

1 INNLEDNING

Norsk Pintoforening ble stiftet i 2001, og er godkjent avlsorganisasjon for pintoavl i Norge. Avlsplanen er utarbeidet av avlsorganisasjonen i samarbeide med Norsk Hestesenter.

Mattilsynet er ansvarlig organ for godkjenning av avlsplaner.

Pinto er en populasjon basert på fargeavl. Populasjonen består av flere ulike typer og raser. Målet med avlen er å utvikle en norsk pintofarget ride- og sportshest som er på nivå med øvrige hester i Europa. Man ønsker å avle hester med det karakteristiske fargemønsteret, men samtidig beholde og videreutvikle bruksegenskapene. Lynne skal også tillegges vekt i avlen. Bruksprøver av hingstene kreves på lik linje med andre hingster innen samme bruksområde.

2 AVLSMÅL FOR PINTO

Gjennom planmessig avlsarbeid skal en avle en typefast pintofarget brukshest som har et eksteriør som svarer til en av de sju typene: pinto hunter, pinto pleasure, pinto liten varmbloods ridehest, pinto ponni, pinto stock, pinto gangartshest eller barock pinto. Uansett type skal hesten ha et godt temperament og god samarbeidsvilje. Egenskaper som avlsmessig skal forbedres er eksteriør, bruksegenskaper, holdbarhet, lynne og fruktbarhet.

2.1 Rasebeskrivelse pinto

Det er både mulig og ønskelig at hesten entydig kan tilordnes en av de sju oppførte typene. Denne tilordningen gjøres på bakgrunn av hestens avstamning og/ eller på grunnlag av hestens ytre fremtoning. Kryssinger mellom ulike pinto-typer er ikke ønskelig.

Betegnelsen pinto forutsetter at fargemønsteret er typisk for pintoen og uforandret fra fødselen av. Man skiller mellom tobiano- og overotegninger.

Tobianomønsteret utmerker seg med rene konturer, hvit rygglinje, beina er stort sett hvite, man og hale er ofte tofargede og hodet har liknende avtegn som ensfargede hester har. Småflekker (mindre enn 10 cm i diameter) med rolige konturer forekommer og må ikke forveksles med tiger-pinto (tiger-pinto har mønstre som hos Knabstruper og Appaloosa).

Overomønsteret forekommer hovedsakelig med ujevnt avgrensede flekker. Det hvite går ut fra siden og krysser ikke rygglinjen. Hodet er hovedsakelig hvitt og beina har samme type avtegn, eller mangel på dette, som ensfargede hester.

Minimumspinto:

En hvit flekk på kroppen med 10 cm i diameter samt to bein som er hvite til over framkne og/eller has. Bless og andre avtegn på hode teller ikke.

Hester som ikke kan innordnes under en av de 7 typene blir oppført med "pinto" i registret uten noe ytterligere tillegg av type.

Ensfargede føll etter hester som er oppført i A-register for pintoer, og som ikke kan innordnes i noen annen avlsbok, forblir oppført i A-register for pintoer med tillegget «ensfarget». Ensfargede hopper og vallaker kan premieres, men trekkes på type. Ensfargede pinto hingster er ikke rasetypisk, og kåres ikke. Skimmel fargen er ikke tillatt i pintoavl, og skimlede hester vil ikke bli kåret eller premiært.

2.1.1 PINTO HUNTER

En ridehest med tydelig pintomønster, som ellers tilsvarer varmbloods ridehest. Det forlanges minst 75 % varmbloods ridehest i avstamningen evt. samme andel fra en tilsvarende rase. Dette gjelder både for hingster og hopper. Dette er en type hvor det legges vesentlig vekt på bevegelsene.

Type:

Vi vil ha en edel, korrekt, storlinjet hest passende for all ridebruk. At hesten er storlinjet betyr at de forskjellige delene som hals, bryst, skulder, rygg, lår er velmarkerte, store og muskuløse. Viktigst er det at hesten er velproporsjonert, d.v.s. harmonisk bygget, og at den har et utpreget feminint eller maskulint uttrykk. Størrelsen kan variere mye, dog ønskes en hest over 158 cm i stangmål.

Hode, hals og kropp:

Ridehestens hode skal være uttrykksfullt, tørt og edelt. God overgang mellom hode og hals. Halsen skal være lang og vel ansatt, med en svak hvelving. Manken er særdeles viktig, den skal være velmarkert og lang. Det er svært viktig at hesten har et godt salleie, hvor salen kan ligge godt og stødig, slik at rytteren kan påvirke hesten på rett måte. Ryggen må være sterk og av middels lengde. Lenden skal være middels lang, bred og muskuløs. Brystet passe dypt og bredt. Krysset ønskes langt, bredt og muskuløst, med moderat helling. Dette fordi vinkelen mellom lårbein og hoftebein er særlig viktig for bruken, da påskyt og bakbeinsaktivitet er forutsetning for at hesten kan "sette seg". Dette er viktig både for en sprang- og en dressurhest - all ridning begynner bakfra. Lårene ønskes dype og muskuløse, gode underlår.

Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene:

Her følges de samme prinsipper som følger for alle raser, dog viktig at størrelsen på ledd og høver står i forhold til resten av dyret. Korrektheten i bevegelsene som for andre raser.

Skritt:

Skal være rent, taktmessig og fremadgripende. Bevegelsen skal være avspent, ledig og med god bakbeins-aktivitet.

Trav:

Taktmessig, ledig, velbalansert og veivinnende, med god skulderfrihet og bakbeinsaktivitet.

Galopp:

Ren, taktmessig og fremadgripende med god bæring og elastisitet. Avsplan for pinto gyldig fra avlssesongen 2024.

2.1.2 PINTO LITEN VARMBLODS RIDEHEST

En ridehest med tydelig pintomønster og mankehøyde mellom 148 og 158 cm i stangmål, og som ligner en mindre varmbloids ridehest. Øvrige krav tilsvarende pinto hunter.

2.1.3 PINTO PLEASURE

En elegant ridehest med tydelig pintomønster som er sterkt preget av arabisk innflytelse. Mankehøyden bør ligge mellom 148 og 160 cm i stangmål. Hingstene skal ha en andel på minst 50% araber, og hoppene en andel på 25% araber.

Type:

Skjønnhet, eleganse og edelhet kombinert med stolt reisning, klassiske linjer og flygende/svevende gange kjennetegner den typiske araberhesten. Temperamentet er: livlig men fromt. Araberhesten anses å være meget intelligent, lettlært og tillitsfull, utholdende, lettføret, svært tilpasningsdyktig til forskjellige forhold,

Hode, hals og kropp:

Skjelettet er av eksepsjonell hard kvalitet. Kraniet kort, bredt, konkav, øyehulene store og runde. Tennene små og fint meislede. Kinnbena meget lange og alle kanter skarpe.

Hodet skal være lite og kileformet, profilen konkav eller rett. Hodet avsmalner mot en meget liten nese uten merkbar rounding over nesepartiet. Underkjeven skal være rett uten utbuktninger og skal gå over i en markert underleppe. Munnens relativt lang og lukket. Pannen meget bred med stor avstand mellom øynene. Øynene er store, mørke og formede som avrundet oval, lavt plassert på hodet og nesten vinkelrett mot profilen. Øynene er våkne og lysende - det kan forekomme at øynehviten kan skimtes. Neseborene er store, nesten parallelle med neseryggen i hvile, men forstørres meget kraftig ved anstrengelse eller utblåsning. Ørene, små fint formet med markerte kanter, ofte peker øretuppene inn mot hverandre. Hoppene kan ha lengre ører enn hingstene.

Halsen skal være lang, elegant bøyet og elastisk, med en buet forbindelse til hodet. Hingstens hals er noe kraftigere enn halsen til hoppen. Hodet og halsen bæres naturlig høyt. Hoppens hals er smalere og ofte rettere enn hingstens, men struperandens myke bøyde kurve (Mitbah) må ikke tapes. Halsen springer ut fra toppen av brystet - høyt ansatt - og ikke langt nede - lavt ansatt.

Manken skal være godt markert og så høy som mulig, skulderen skal være lang og skrå. Steil skulder og lav manke betraktes som en alvorlig feil. Brystet er bredt og dypt med god plass til hjerte og lunger. Ribbena avrundet og godt hvelvet

Ryggen skal være kort og sterk. Lend og kryss bør fortsette i en horisontal linje mot halefeste. Ryggen godt muskelsatt over ryggraden. Hoppen kan ha noe lengre rygg enn hingsten. Lenden skal være kort og sterk. Etersom araberhesten ofte har bare 5 lendevirvler, er en senkning av ryggraden foran hoftebenshvirvelen ikke ønskelig. Hingsten skal alltid beholde en mykt avrundet kurve over lenden, selv om ryggen er blitt noe senket p.g.a. alder. Nedsenket lendparti kan være arvelig. Lang avstand fra hoftekammen til ischium (setebeinsknoke) og meget bredt mellom hoftebenene er

ønskelig. Lår og underlår skal være brede og muskuløse med lang avstand fra bakkneet til hasen. Krysset skal ikke være høyere enn manken på utvokste hester.

Halen skal være høyt ansatt og bæres i bevegelse, i høyde med ryggen i en bue. Iblant kan halen bæres noe til den ene siden (skjev hale) og dette er ikke noen stor feil, men den får ikke være så mye til den ene eller den andre siden at en ser en del av halefeste.

Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene:

Hasene skal være brede og flate med vel markerte haseledd og loddrett linje fra hasespissen til bakken. Krokete haser og brutte benakser er alvorlige feil. Frambena skal ha store, flate knær. Senene skal være parallelle med knoklene i frambenet (radius og cannon/pipa) og eksepsjonelt tørre og vel markerte. Kodene er relativt lange og skråstilte.

Høvene skal være runde med hardt, fast horn av beste kvalitet. Bukkehov eller flate høver er alvorlige feil. Hopper har til vanlig større høver enn hingster. Mange for øvrig bra araberhester vrir ut bakhøvene en anelse når de står stille. Dette er ganske karakteristisk for rasen og betyr ingen ting så lenge hasene er riktige og hesten beveger seg på en rett linje. Det er naturligvis best dersom høvene peker rett fram.

Skritt:

Fritt og veivinnende

Trav:

Eksepsjonelt lett og flytende. Bakbena skal arbeide med et kraftfullt fraskyv. Hasenes bevegelsesmønster er meget viktig. Frambena skal føres med *schwung*.

Galopp:

Dette er en spesialitet for den arabiske hesten i likhet med dens store mulighet til å vende om på en femøring. Galoppaksjonen får ikke være stiv og rykkete.

2.1.4 PINTO STOCK

En kvadratisk og godt muskelsatt ridehest med tydelig pintomønster, egner seg spesielt godt til western- og fritidsriding. Den skal også være tydelig preget av amerikansk Paint/Quarter Horse. Bevegelsene er tilpasset de utfordringer westernridingen gir; steglengde og bevegelsenes beskaffenhet står ikke i sentrum. Mankehøyden bør ligge mellom 145 og 160 cm i stangmål.

Type:

En Pinto Stock skal ha en harmonisk blanding av et attraktivt hode, en velproposjonert kropp med sterk og veldefinert muskulatur, samt korrekte, rette ben med gode høver, som av størrelse og form er tilpasset individet og dets bruksområde. Hesten skal fremstå som samarbeidsvillig med gode bruksegenskaper.

Hode, hals og kropp:

Kort bredt hode, med små ører og bredt atskilte, milde øyne. Store følsomme nesebor, kort mule og fast munn.

Velutviklede ganasjoner. Hodet skal gå sammen med halsen i en 45 graders vinkel, med et tydelig mellomrom mellom kinnbenet og halsmuskulaturen. Halsen er middels lang, noe bøyd, velfyllt, velansatt, og går over i et par liggende boger.

Manken skal være middels lang og velmarkert, samt strekke seg godt bakover. Godt salleie. Velutviklet bryst. Bredt plasserte framben, med jevn overgang til bogen. Vinkelen på brystet skal harmonere med kryssets vinkel.

Kort, sterk rygg. Bakdelen er bred, dyp og tung. Så vel øvre, som nedre lårparti skal være velfyllt. Bakbena skal være muskelsatt både på innsiden og utsiden, som igjen gir hurtig akselerasjon.

Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene:

Bena skal være strukturert korrekte, harde og tørre. Høvene skal være runde og sterke. Korte kodeledd og relativt små høver. Hesten bør ha en viss samling, og kunne stoppe og vende med bemerkelsesverdig letthet. Alltid med hasene godt innunder seg.

2.1.5 PINTO PONNI

En ponni med tydelig pintomønster som i størst mulig grad tilsvarer en sportsponni og som egner seg for alle typer riding og kjøring. Mankehøyden bør ligge mellom 118 cm og 148 cm i stangmål.

Type:

En vakker, harmonisk og edel ponni med et visst fullblodsinnslag, men helst med bibehold av ponnipreg. Livlig, men stabilt lynne med utstråling. Samarbeidsvillig med gode bruksegenskaper. Ponnien skal egne seg til å bli stelt og ridd av barn og ungdom.

Hode, hals og kropp:

Edelt hode med bra overgang fra hode til hals, som er passe lang, velformet og velansatt. Godt markert manke. Bra salleie. God overlinje, sterk lend. Ryggen skal ikke være for lang. Krysset skal være godt muskelsatt og formet slik at bakbeinsaktiviteten blir god.

Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene:

Velstilte bein som passer til kroppens størrelse. Bevegelsene er korrekte, lette, taktfaste, elastiske og veivinnende med god bakbeinsaktivitet og balanse.

2.1.6 PINTO GANGARTSHEST

En hest med tydelig pintomønster som oppfyller avlsmålene for American Saddle Horse, Hackney, Morgan eller Tennessee Walking Horse. Mankehøyden bør ligge mellom 152 og 165 cm i stangmål. For hingstene forlanges 50 % avstamming fra en av de oppførte rasene, og for hoppene blir det forlangt minst 25% av en av rasene.

American Saddle Horse

Type:

American Saddlebred er en elegant showhest med høy benføring. Den kan ha opp til fem gangarter; skritt, trav, gallop, "slow gait" og "rack".

Hode, hals og kropp:

Hodet skal være velformet med store, bredt ansatte og uttrykksfulle øyne, grasiøst buede ører som er tett ansatt på toppen av hodet og bæres oppmerksomt. Profilen skal være rett med en relativt liten, fin og myk mule med store nesebor og ren, glatt kjevelinje. Halsen skal være lang, muskuløs, buet med en fleksibel nakke, og en fin, ren halsgrop. Manken og skuldrene skal være veldefinerte og fremtredende. Overarmene skal være lange. Ryggen og krysset skal være sterke og rette med en høyt ansatt hale.

Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene:

Frambena skal være ansatt godt forover under skulderen. I en naturlig stilling skal det være en vertikal linje fra setebeinsknoen til baksiden av pipebeinet. Underarmen og bakbena skal være velmusklede til knærne og hasene. Bena er rette med brede flate ben, skarpt definerte sener og skrånende koder. Hovene skal være gode og sunne, og rettstilte. Trange drakter er uønsket.

Hackney

Type:

Hackneyen er kjent for sin store utholdenhet ved trav i høy hastighet over lengre strekninger. De kommer i alle størrelser, både ponnier og hester, men de fleste ligger mellom 140 og 155 cm.

Hode, hals og kropp:

Hackneyen har et lite, pent hode med små, oppmerksomme ører, konveks profil og store øyne. Halsen bæres bøyd og oppreist, og er vanligvis tykk og høyt ansatt. Brystkassen er bred, men ikke dyp, skuldrene er kraftfulle. Ryggen skal være kompakt, med rett kryss og kraftfulle bakbein. Halen er høyt ansatt og bæres naturlig

Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene:

Bena er sterke med brede ledd, lave haser og harde hover. I bevegelse kan hackneyen gjenkjennes ved deres oppsiktsvekkende stil, med prangende kne- og haseaksjon. De har et distinkt

svevemoment og kaster frambeina fra skulderen ved hvert steg. Bevegelsen får det til å virke som om hesten flyter over bakken.

Morgan

Type:

Morgan gjenkjennes på sin utholdenhet og energi, personlighet og iver, samt sine sterke naturlige bevegelser. Høyden varierer gjerne mellom 140 og 155 cm, men både høyere og lavere individer forekommer.

Hode, hals og kropp:

Hodet skal være ekspressivt med bred panne, store iøynefallende øyne, rett eller litt konkavt, kort hode med faste fine lepper, store nesebor og godt avrundet kjeve. Ørene skal være korte, plassert ganske langt fra hverandre og båret oppmerksomt. Hopper kan ha litt lengre ører. Halsen skal komme ut fra toppen av en ekstremt velvinklet skulder med dybde fra toppen av manken til skulderleddet. Den skal være litt buet og skal gli over i manken og ryggen. Topplinjen av halsen skal være merkbart lengre enn underlinjen. Hingster skal ha mer halskam enn hopper. Manken skal være veldefinert og lang. Kroppen skal være rett og kompakt med en kort rygg, bred lend, dype flanker, langt kryss, samt være godt muskelsatt. Halen skal være høyt ansatt og ha grasiøs holdning. Krysset skal ikke være høyere enn manken. Bakknærne skal være plassert godt forover og være lave i flankeområdet. Sett forfra skal brystkassen være godt utviklet. Sett bakfra skal krysset være godt avrundet, og lårene velmusklede.

Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene:

Beina skal være rette og friske med korte piper. Underarmene skal være relativt lange i forhold til pipene. Kodeleddene skal være lange nok og ha nok vinkling til å gi et lett fjærende steg. Bakbeinas struktur er viktig og et hvert tegn på avvik i hasene skal ses på som en betydelig feil. Føttene skal være proporsjonert til resten av hesten.

Tennessee Walking Horse

Type:

Tennessee Walking Horse er vanligvis mellom 145 og 173 cm. Den utfører tre gangarter; "the flat foot walk", "running walk", og galopp. Rasen er rolig og medgjørlig, samtidig som den har naturlig jevne og lette bevegelser.

Hode, hals og kropp:

Hode skal være proporsjonert i forhold til resten av kroppen. Hodet og overgangen hode/hals skal være raffinerte og rene. Øynene skal uttrykke karakter, ha god størrelse og være vel plasserte, med god avstand mellom øynene. Profilen skal være rett. Ørene skal være vel plasserte, medium eller små i størrelse. Videre skal de uttrykke oppmerksomhet. Mulen skal være liten, med store, sensitive nesebor.

Hodet skal ha et markert mellomrom mellom kjevebenet og halsen. Halsen skal være medium eller lang og hodet skal bæres høyt. Hos voksne individer skal halsen være litt bøyd. Halsen skal være mager og muskuløs og ha en jevn overgang til skuldrene og manken. En overdrevet bøyning av halsen er uønsket.

Skuldrene skal være lange, og godt muskelsatte. Manken skal være minst like høy som krysset. Topplinjen skal være rett, eller litt skrånende mot bakbena. Ryggen skal være kort eller medium i lengde, med kort, sterk lend. Krysset skal være langt og lett skrånende med god muskelsetting og en velansatt hale.

Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene

Bakbena skal fremstå velmusklede sett fra siden eller bakfra og være godt markerte. Pipene skal være vertikale fra hasene til kodene.. Det er akseptert for en Tennessee Walking Horse ” å stå litt under bakparten” eller være kuhaset eller sigdhaset.

2.1.7 BAROCK PINTO

Barockpinto skal ha innslag av frieser, lusitano eller PRE og skal vurderes i forhold til rasebeskrivelsen til den rasen det er innslag av. For krysninger med lusitano eller PRE kreves minst 50% av en av disse rasene.

Avlsmålet for Barockpinto:

Norsk barockpinto avl baserer seg på de beste utdrag av beskrivelsene for denne avlen, og omfatter ett selektivt utvalg raser, som allikevel går overens med EU standarden. BP tar utgangspunkt i barockridning, og skal derfor omfatte følgende raser: frieser, lusitano eller PRE.

Ved import vil avstammingsdokumentasjon bli vurdert i hvert enkelt tilfelle og det kreves registrering i A-registret i avlsforbund som er godkjent i henhold til EUs reglement i hestens fødeland.

Barockpintoens stangmål ligger mellom 150 og 170, der kan dog finnes både større og mindre barockpintoer. Grunnen til den store variasjonen i størrelse er måten det ble avlet barockpintoer på tidligere.

Barockpinto har et temperament som gjør den velegnet til både fritids- og konkurransebruk. Alle typer har en utpreget stolt holdning, og høy benføring.

Barockpinto vises ikke i løshopping ved bruksprøver på utstilling.

3 VEKTLEGGING AV EGENSKAPER I AVLSMÅLET

3.1 Eksteriør bedømmes etter følgende kriterier:

Eksteriør vektlegges i utgangspunktet med 40 %. Dette er videre inndelt på følgende måte:

Type	25%
Hode, hals og kropp	25%
Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene	25%
Bevegelser (skritt, trav, galopp), vurderes utfra type	25%

Helhetsinntrykk eksteriør beregnes utfra fordelingen ovenfor.

Alle punktene bedømmes etter en skala fra 1 til 10, hvor 10 er beste karakter.

3.2 Bruksegenskaper

Når det gjelder innhold og reglement for bruksprøver på utstilling, henvises det til enhver tid gjeldende bruksprøvereglement fra Norsk Hestesenter se www.nhest.no/utstillinger.

Bruksegenskaper som vektlegges i avlsarbeidet er:

- Gangarter -vurderes utfra type
- Sprangegenskaper (ikke for barockpinto)
- Ridbarhet/kjørbarhet

Bruksegenskapene tas hensyn til gjennom bruksprøver på utstillinger og/eller prestasjoner fra konkurransebanen. I bruksprøver på utstilling inngår gangartsprøver i henhold til det til enhver tid gjeldende bruksprøvereglement for rasen.

Lynne

Lynne eller temperament blir i hovedsak vurdert gjennom bruksprøvene, men også kåringsnemnd/dommere og veterinærer skal vurdere lynne til hesten.

4 UTVALG AV HINGSTER - KÅRING

I avlsdyrutvalget legges størst vekt på hingster, siden det er på hanndyrsiden en kan foreta det viktigste og strengeste utvalget. Utvalg av hingster til avl baseres på individbedømmelse (kåring). Individbedømmelsen skal gi grunnlag for å velge ut avlsdyr med de best ønskelige egenskaper i tråd med avlsmålet, samt gi muligheten til å påvise defekter på dyret som diskvalifiserer for bruk i avlen. For eldre hingster vil en om mulig ha tilleggsinformasjon gjennom avkom.

4.1 Kåringsbestemmelser

4.1.1 Utstillingsrett

En hingst har full utstillingsrett og kan kåres hvis den er registrert med tre fulle generasjoner godkjent avstamming. I tvilstilfeller rundt forbund skal representant fra foreningen og NHS i *fellesskap* undersøke stamtavlen. Hingster av annen godkjent rase kan kun kåres for pintoavl dersom den først er kåret for sin egen rase

Følgende raser kan benyttes, med unntak av hingster med skimmelfarge, uansett kvalitet:

- Kåret Araberhingst med min. 7 i helhetskarakter oppnådd ved kåring for fullblodsaraber
- Kåret Sportspønnihingst med min. 7 i helhetskarakter oppnådd ved kåring for sportspønni
- Kåret Shagyaaraberhingst med min. 7 i helhetskarakter oppnådd ved kåring for shagya
- Varmblods ridehingst kåret i Norsk Varmblod, Engelsk fullblod kåret i Norsk Varmblod.
- Paint hingst kåret for pintoavl.
- Frieserhingst kåret av norsk kåringsnemnd.
- PRE-hingst kåret av norsk kåringsnemnd
- Lusitanohingst kåret av norsk kåringsnemnd

4.1.2 Kåring/premiering

Kåring gjennomføres av godkjent kåringsnemnd på kunngjort offentlig utstilling. Kåring utføres i henhold til gjeldende avlsplan, og Regler for offisielle utstillinger i regi av Norsk Hestesenter <https://www.nhest.no/reglement.480623.no.html>

4.1.3 Første gangs individbedømmelse som 3- eller 4-åring

Første gang en hingst kan møte til individbedømmelse er som 3-åring. Ved første gangs visning som 3- eller 4-åring, kan hingsten oppnå kåringsgrad, med mulighet for kvalitetsrangering. Kåringsgrad kvalifiserer til avlsbruk for en begrenset tidsperiode, henholdsvis 2 år for 3-åringer og 1 år for 4-åringer.

3- og 4-åringene skal vise enten løshopping eller tømmekjøring ved første gangs fremstilling. 4-åringer kan vise ride- eller kjøreprøve.

4.1.4 Førstegangs visning som 5 år eller eldre

Dersom hingsten vises første gang som 5 år eller eldre, skal det avlegges full bruksprøve. Hingsten kan oppnå kåringsgrad for 1 år, med mulighet for kvalitetsrangering.

4.1.5 Andregangs individbedømmelse .

En kåret hingst skal møte til ny individbedømmelse tidligst som 5-åring. Hingsten tildeles premiegrad 0, 1,2 eller 3, med mulighet for kvalitetsrangering.

For å oppnå de ulike premiegradene må hingsten minimum ha følgende helhetskarakter (eksteriør, veterinær og bruksprøve):

- 1.premie 9
- 2.premie 8
- 3.premie 7.

4.1.6 Interimkåring

Hingster som av spesielle grunner ikke har kunnet gjennomføre bruksprøve til fastsatt tid eller ikke har møtt på utstillinger, kan vurderes av kåringsnemnd i samråd med NHS. Hingsteeier må da melde denne til en interimkåring. Hingster som uten grunn ikke møter til ny bedømmelse i henhold til kåringsbestemmelsene, mister automatisk avlsgodkjennelsen.

4.1.7 Avkomsvurdering

Avkomsvurdering gjøres på bakgrunn av avkommenes resultater fra offisielle utstillinger, bruksbedømmelse, NPA-show, kvalitetsbedømmelse, treårstest og konkurranseresultater. Premiering gjøres teoretisk med mulige premiegrader Elite, A, B og C. Se ellers gjeldende utstillingsreglement under: <https://www.nhest.no/om-utstillinger.475260.no.html> , § 12 Avkomsvurdering.

4.2 Hva gjøres på hingsteutstilling

4.2.1. Individbedømmelse/kåring

Ved individbedømmelsen gjennomgår hingsten en veterinærundersøkelse, eksteriørbedømmelse og bruksprøve. Hingstene skal også mønstres på hardt underlag for kåringsnemnda. Alle hingster skal vise gangarter løse i ridehus eller ved longering der løsvising ikke er mulig. Se for øvrig gjeldende bruksprøvereglement.

Resultatene fra individbedømmelsen for eksteriør og bruksegenskaper skal vurderes i henhold til vektleggingen, og gi grunnlag for kåringsavgjørelsen. For å bli kåret må en hingst ha et godt eksteriør og svært gode bruksegenskaper. Ingen delkarakter kan være mindre enn 5 ved eksteriør eller bruksprøve.

Beregning av helhetskarakter for hingster:

Vektlegging

Eksteriør:	40%
Type	25 %
Hode, hals og kropp	25 %
Bein, beinstilling og bevegelsenes korrekthet	25 %
Bevegelser (skritt, trav, galopp), vurderes utfra type	25 %
 Bruksegenskaper, lynne og helse for hingster:	 60%
Bruksegenskaper	50 %
Helsekarakter	30 %
Lynne	20 %

4.2.2 Lidelser som diskvalifiserer fra kåring/premiering

Det skal ikke kåres hingster dersom det ved den kliniske veterinærundersøkelsen påvises følgende defekter:

- Klapphingst, urhingst og hingster med store forskjeller i testikkelstørrelse og konsistens aksepteres ikke.
- Pungbrokk aksepteres ikke for hester yngre enn 10 år. Det finnes i varierende grad på føll og eldre hingster. Kan oppstå i alle aldre. Hingster med en testikkel fjernet p.g.a. pungbrokk, samt kåra hingster som pådrar seg dette før 10 års alder, skal utelukkes. Eiere av kårede hingster må, dersom hingsten får pungbrokk, umiddelbart rapportere dette til Norsk Hestesenter.
- Alvorlige bittfeil aksepteres ikke, dvs overbitt eller underbitt der fortenner i over- og underkjeve ikke slites mot hverandre og dette ikke har årsak i skade. Underbitt er sterkt uønsket.
- Løse beinbiter som ved avlesning klassifiseres som OCD i bakkne eller haseledd, samt OCD eller Birkeland-fraktur i kodeleddene. Spatt, det vil si klassisk beinspatt i en eller begge haser.
- For hingster med Frieserblod i 3-generasjons stamtavle aksepteres ikke Draktbruskforbeining grad 3,4 eller 5 (Ruhoniemi's skala) samt alle grader med frittliggende beinkjerne.

Det samme gjelder dersom hingsten er diagnostisert med holdbarhetslidelser av en slik grad at veterinærer og kåringsnemnd ikke finner det forsvarlig å kåre hingsten.

Røntgenundersøkelse:

Merkingen skal preges inn i filmen, med hingstens navn, dato, og ben.

Merkingen plasseres mest lateralt på bildet.

Ved førstegangs visning på hingstekåring for pintoavl skal følgende ledd være røntgenfotografert.

- Tåledd på begge forbein (1 bilde av hvert ben):
  - Sideprojeksjon (LM) sentrert på kodeleddet.
  - Sentrer på føringskam i kodeledd som skal være godt synlig. Kronledd og hovledd må være synlige på projeksjonen.
- Kodeledd på begge bakbein (1 bilde av hvert ben):
  - Sideprojeksjon (LM) sentrert på kodeleddet.
- Haseledd på begge bakben (3 bilder av hvert ben):
  - "OCD-projeksjon" (D45M-PILO)
  - "Spattprojeksjon" ((D45L-PIMO)
  - Skråprojeksjon dorsoplantart (D20L-PIMO) Mediale malleol på tibia skal være synlig.
- Kneledd på begge bakben (1 bilde av hvert ben): CdLCrM projeksjon.
  - Mediale og lat femurcondyl, hele patella og proximale tibia skal være synlig.

Røntgen tas i forkant av utstillingen. Røntgenbildene skal ikke være eldre enn 3 mnd. Veterinæren gjør en vurdering av bildene i henhold til pkt. 4.2.2. Beskrivelsen og røntgenbildene sendes til en veterinær godkjent av Norsk Pinto forening for godkjenning, senest 3 uker før utstillingen. Se foreningens hjemmeside for kontaktinformasjon til aktuell veterinær. Avlesningen viderefremidles til Norsk Hestesenter senest en uke før utstillingen.

4.2.3 Klinisk undersøkelse av kjønnsorgan

Klinisk undersøkelse av testiklene gjennomføres i forbindelse med kåring. Ved førstegangs visning skal hingsten ha 2 testikler av normal størrelse, normalt leie i pungen, symmetriske og av normal konsistens. Rotasjon av en eller begge testikler er ikke uvanlig på noen hesterase, men opplyses på dommerkortet.

4.2.4 Fruktbarhet

Hingster i avl må vise til en fyllprosent på over 50, eller vise til godkjent sædprøve og testikkelkontroll. Kåringsnemnda kan rekvirere avlshingster til en grundigere undersøkelse av kjønnsorganene. Undersøkelsen skal bestå av:

- 1) Klinisk undersøkelse av testiklene.
- 2) Sædprøve

Det skal foretas et sæduttak og sædprøven skal vurderes for følgende egenskaper:

- A) Motilitet
- B) Prosent normale spermier
- C) Totalantall spermier i ejakulatet

Hver av disse egenskapene skal overstige en minimumsverdi. En samlet minimumsverdi for alle tre egenskapene må også overstiges.

Dersom hingsten ikke er fertil etter en sædprøve kan denne gjentas to ganger i løpet av samme avlssesong. Dårlig fruktbarhet kan føre til uttrangering.

4.2.5 DNA-testing

Alle hingster skal DNA-types første gang de oppnår avlsgodkjennelse i Norge, dersom det ikke foreligger godkjent DNA-profil.

4.3 Bruk av fersk og frossen sæd

4.3.1 Hingster kåret for avl i Norge

Hingster kåret i Norge kan også benyttes til kunstig sædoverføring på norske hopper.

4.3.2. Import av sæd fra utlandet

Det kan importeres sæd til bruk i norsk avl fra hingster registrert og godkjent i sitt virkeland. Søknad må sendes til Norsk Hestesenter og hingsten må godkjennes av norsk kåringsnemnd. Importøren skal skaffe til veie dokumentasjon på avstamning og godkjenning, samt DNA på hingsten og sende dette til Norsk Hestesenter.

Mattilsynet stiller de helsemessige kravene i forbindelse med import, og avgjør om disse er oppfylt. Føll som blir født etter kunstig sædoverføring pålegges DNA test før de kan registreres. Ansvar for at sæden som benyttes er riktig, pålegges eierne av hingst og hoppe, og eventuelle tvister må løses av disse.

4.4 Embryotransplantasjon

Det kan registreres avkom unnfanget ved embryooverføring. Ved embryotransplantasjon må det legges fram blodtypediagram/DNA-kart på begge foreldrene slik at dette kan sammenlignes med føllets blodtypediagram/DNA-kart.

4.5. Sæd fra død hingst

Sæd fra død kåret hingst godkjent for pintoavl, kan benyttes uten tidsbegrensning.

5 RANGERING AV HOPPER OG VALLAKER

5.1 Premiering av hopper og vallaker

Premiering av hopper baseres på individbedømmelse. Hoppeutstillinger med bruksprøver blir derfor et viktig tiltak i avlsdyrutvalget. Bruksprøver gjennomføres etter gjeldende regler fra Norsk Hestesenter. Ensfargede hopper og vallaker trekkes ett poeng på rasetype.

Beregning av helhetskarakter for hopper og vallaker:	Vektlegging
Eksteriør:	40%
Type	25 %
Hode, hals og kropp	25 %
Bein, beinstilling og bevegelsenes korrekthet	25 %
Bevegelser (skritt, trav og galopp) vurderes utfra type	25 %
Bruksegenskaper og lynne:	60%
Bruksegenskaper	70 %
Lynne	30 %

5.2 Premieringsbestemmelser

5.2.1 Utstillingsrett

Hoppe/vallak har utstillingsrett og kan premieres hvis den er registrert i A-registeret hos Norsk Hestesenter. Pintohopper - og vallaker kan møte til typegodkjenning på foreningens egne utstillinger og offisielle utstillinger og bedømmes av NHS godkjent dommer.

5.2.2 1. premie

For å oppnå 1. premie må den ha et godt eksteriør, og ha minimum 8 i helhetskarakter (samlet vurdering). Hopper eller vallaker må ha prestasjoner eller vise bruksprøve for å kunne oppnå 1.premie.

5.2.3 2. premie

For å få 2. premie må den ha et godt eksteriør og minimum 7 i helhetskarakter. Hopper/vallaker uten bruksprøve og prestasjoner må ha en helhetskarakter på min 8.

5.2.4 3. premie

For å få 3. premie må den ha et tilfredsstillende eksteriør og minimum 6 i helhetskarakter. Hopper/vallaker uten bruksprøve og prestasjoner må ha en helhetskarakter på min 7.

5.2.5 Godkjent grad

Godkjent grad kan gis til hopper som har kvaliteter som berettiger den til å inngå i avlen, og minimum 5 i helhetskarakter.

5.2.6 ELITE-hoppe

Hopper som fyller kravene under pkt. 5.2.2 – for å oppnå 1.premie – og som i tillegg har gitt flere avkom av særdeles god kvalitet, kan utnevnes som ELITE-hoppe. Dvs. 3 særdeles gode avkom, med over 8 i helhet på offisiell utstilling

5.2.7 Avkomsvurdering av hopper.

Hopper kan meldes til avkomsvurdering på offisielle utstillinger i henhold til utstillingsreglementet for Norsk Hestesenter. Dette kan foregå ved at hoppa møter med avkomsgruppe eller meldes til teoretisk avkomsvurdering. Ved teoretisk avkomsvurdering må hoppa ha minst fire avkom 3-år eller eldre som har utstillingsresultater eller prestasjoner fra sporten å vise til.

6 AVLSREGULERENDE TILTAK

6.1 Individregistrering og føring av stambok

Norsk Hestesenter har ansvar for registrering og stambokføring av pinto etter de retningslinjer som NPF og Norsk Hestesenter til enhver tid er enig om.

Hingsteeier er ansvarlig for innsending av bedekningslister til Norsk Hestesenter innen 1. oktober i bedekningsåret. Kopi sendes raseforeningen. Det vil også påløpe gebyr ved forsinkelse eller endringer på bedekningslistene.

7 AVLSSTIMULERENDE TILTAK

7.1 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Pintoforening

7.1.1 Uoffisielle utstillinger

NPF er, så fremt det er interesse og anledning, ansvarlig for gjennomføring av årlige uoffisielle utstillinger. Føll, unghester, hopper og vallaker kan delta. Hestene må være registrert ved Norsk Hestesenter. Hester uten godkjent avstamning kan møte for å få en dommeruttalelse. Importerte hester må være tilleggregistrert i Norge for å kunne møte på utstilling. Det er et mål å bedre oppslutningen om utstillingene.

7.2 Avlsstimulerende tiltak i regi av Norsk Hestesenter

7.2.1 Hingsteutstillinger

Norsk Hestesenter arrangerer på oppdrag fra avlsorganisasjonene hingstekåringer.

7.2.2 Offisielle utstillinger

Norsk Hestesenter arrangerer i samarbeide med lokale arrangører utstillinger på ulike steder i landet. Hopper og vallaker gjennomgår eksteriørbedømmelse og bruksprøve. Premieringen er stambokmeritterende. Det benyttes premiegrader og definisjoner som omtalt i pkt 5.2.

På unghestekuer og kombiutstillinger er det offisielle klasser for føll, 1- og 2-åringer. 3-årige hopper og vallaker kan vises som unghest på våren.

8 OPPFØLGING AV AVLSPLANEN

8.1 Revisjon av avlsplan

Revidering gjøres om styret ser det nødvendig å gjøre endringer, eller dersom noe ikke fungerer i praksis og må tilpasses. Revidering av avlsplan foregår i samarbeide mellom avlsorganisasjonen og Norsk Hestesenter (NHS). Ferdig revidert avlsplan sendes Mattilsynet med en innstilling fra NHS. Dersom Mattilsynet ikke har kommet med tilbakemelding innen 90 dager ansees denne som godkjent. En revidering/gjennomgang av avlsplanen bør gjøres hvert femte år.

9 Instruks for kåringsnemnd og dommere

9.1 Regelverk

Kåring av hingster foregår etter til enhver tid gjeldende avlsplan, utstillings- og bruksprøveordning. Kåringsdommere blir foreslått av Norsk Pintoforening og oppnevnes av Norsk Hestesenter.

9.2 Utdanning av dommere

Utdanning og autorisasjon av eksteriør- og bruksprøvedommere foregår i regi av Norsk Hestesenter, etter nærmere fastsatte utdanningsplaner.

10 Klagebehandling av kåringsavgjørelser

Klage på kåring skal framsettes skriftlig til Norsk Hestesenter ved kåringsnemnda. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet fram. Kåringsnemnda skal vurdere saken på nytt, med evt. nye saksopplysninger. Hvis vedtaket opprettholdes, går saken til videre til en klagenemnd for kåringsavgjørelser.

Vedlegg 1 Registreringsregler

Et effektivt avlsarbeid forutsetter god individregistrering. Alle fødte føll skal registreres. En fullstendig individregistrering vil gi grunnlag for bedre fruktbarhetsstatistikk både for hingst og hoppe.

Dagens praksis med innsending av springsedler krever at både hingsteholdere og hoppeeiere er sitt ansvar bevisst med å innrapportere om paringer og fødsler. De må videre være påpasselige med å meddele Norsk Hestesenter andre nødvendige opplysninger for registreringsarbeidet som eierskifte, adresseendringer etc.

Registrering av føll foregår digitalt når foreldrene er registrert i Norge og hingsteholder har registrert bedekning. Da får hesten et identitetsnummer, og en registreringspakke blir utsendt. Signalementet tegnes inn av veterinær samtidig med chipmerking og hårprøve tas. Dette sendes så inn til Norsk Hestesenter som gjør ferdig hestepasset. Dette passet skal så følge hesten hele livet og alle vaksinasjoner og identitetskontroller føres inn i passet. Endringer og tillegg kan påføres av veterinær uten at passet sendes inn til Norsk Hestesenter. Veterinæren plikter å gi NHS beskjed om endringer.

Passet skal brukes ved all forflytning innen EØS-området. Hester fra andre land innen EØS, som blir importert til Norge, må ha hestepass fra sitt fødeland.

Registreringsregler for pinto i Norge

Formålet er å få registrert alle føll etter godkjente hingster og hopper med godkjent avstamning. Forutsetningen for registrering er at faren er kåret for avl i Norge eller i et annet godkjent hesteavlsforbund.

Registeret for pinto deles inn i følgende underavdelinger:

A-register :

For hester med tre fulle generasjoner godkjent avstamning
Hester innført i A-registeret har utstillingsrett og kan premieres.

B-register med følgende inndeling:

- F3 - for hester hvor de to første leddene i avstamning er kåra
(F2-mor krysset med kåra/premiert far)
- F2 - for hester hvor første ledd i avstamningen er kåra
(F1-mor bedekt med kåra/premiert hingst)
- F1 – for typegodkjente hopper.
- Hingster i B-registret får pass hvor avstamning er angitt. Hingster i B-registeret har ikke utstillingsrett (disse har blått pass i Norge).

For hopper uten kjent avstamning, der det kan dokumenteres at de er importert eller er et resultat av moderlivsimport, kan registrering i B-registeret gjøres, etter typegodkjenning på offentlig utstilling eller utstilling i regi av foreningen med godkjent dommer. Typegodkjenningen må foretas før hoppa eventuelt settes i avl. Hoppene får full beskrivelse, men ingen premiegrad ut over typegodkjenning. Prestasjonsopplysninger bør legges ved og eventuelt tas inn i beskrivelsen.

Regler for godkjenning av avstamning

De fleste hesteraser er tillatt i pintoavl, og det er også ønskelig med innkrysning av ensfargede hester av andre raser/ avlspopulasjoner. Dette både for å få flere blodslinjer, og for å avle hester som er mer typiske for sin type.

Norsk Pintoforenings avlsutvalg kan bestemme om en avstamning kan godkjennes ved tvilstilfeller. Det tas stilling fra sak til sak og presedens kan ikke påregnes.

Følgende typer/ raser skal ikke benyttes i pintoavl:

- Prikkete av alle raser
- Skimle hester av alle raser
- Rene kaldblods/ trekkhester
- Islandshester
- Shetlandsponnier
- Fjordhest
- Dølahest
- Nordlands-/ lyngshest
- Kaldblodstraver
- Varmblodstraver